

УЯВЛЕННЯ ПРО ЯКОСТІ ОСОБИСТОСТІ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВЗАЄМОДІЮ З ПАЦІЄНТОМ

THE CONCEPT OF PERSONALITY TRAITS IN NURSES FOR INTERACT WITH THE PATIENT

Пилипчук Л.С. / L. Pylypchuk

Науковий керівник: академік НАПН України,

д.психол.н., проф. С. Д. Максименко

Інститут психології імені Г.С. Костюка

м.Київ, Україна

Якість допомоги, що надається пацієнтам, головним чином залежить від рівня професійної підготовки медичного персоналу, до якого слід відносити і психологічну підготовку та навички ефективної взаємодії з пацієнтами. Особливу роль у цьому процесі відіграють саме медичні сестри, котрі більшість свого робочого часу проводять у безпосередній взаємодії з пацієнтами. Саме тому в медичній психології велике значення надається інтерперсональній взаємодії медичної сестри та лікаря з хворим, яка визначається всією сукупністю особистісних якостей фахівця.

Проблеми взаємодії медичної сестри з пацієнтом пов'язані, з одного боку, з традиційними уявленнями обох про норми таких взаємин, а з іншого – з сучасними реаліями, що стосуються комерціалізації медичної діяльності, можливості пацієнта робити вибір на користь платних послуг, доступності інформації, зростаючих потреб хворих брати активну участь у процесі лікування (бути не пасивним об'єктом впливу, а активним суб'єктом взаємодії). Актуальність даної тематики визначається необхідністю вивчення специфіки соціальних уявлень у зв'язку з ефективністю лікувальної взаємодії і формування на цій основі концепції послідовного психологічного супроводу майбутніх і практикуючих медичних сестер.

Мета дослідження – оптимізувати взаємодію медичних сестер і пацієнтів на основі вивчення взаємних уявлень про особистісні особливості, що забезпечують їх взаємодію.

Об'єкт дослідження – особистісні особливості медичних сестер.

Предмет дослідження – характеристики особистості медичних сестер, що забезпечують їх ефективну взаємодію з пацієнтами.

Гіпотеза дослідження: В умовах сучасної системи охорони здоров'я у пацієнтів та медичних сестер відмічається формування різних підходів до особистісних якостей останніх. Психокорекційна робота спрямована на дану неузгодженість дозволить налагодити ефективну лікувальну взаємодію.

Методи дослідження: для вивчення і порівняння специфіки що забезпечують їх взаємодію, визначення ступеня їх узгодженості – на основі анкети Курильової Н.М.(2012) розроблена анкета «Уявлення про якості особистості медичних сестер, що забезпечують взаємодію з пацієнтом».

Результати дослідження. В дослідженні взяли участь 45 медичних сестер та 43 пацієнти. В ході дослідження вияв-

лені достовірні розбіжності між результатами медичних сестер та результатами пацієнтів, по більшості якостей особистості, необхідних для ефективної лікувальної взаємодії. Отримано результати, що ті якості, що самі сестри визначили як важливі і дуже важливі, оцінені пацієнтами як середньо і слабо виражені. Тобто ті якості, які медичні сестри вважають у себе необхідними, пацієнти вважають їх недостатньо розвиненими. Цей факт відображає специфіку уявлень медичних сестер і пацієнтів, їх відмінності – і мова тут йде не лише про професійні знання чи навички, а і про якості особистості, які визначають відносини медичної сестри з пацієнтами. Так, можна припустити, що опитувані фахівці, багато в чому демонстрували образ медичної сестри, який формувался у них в рамках навчання. А пацієнти оцінювали реальних медичних сестер, з якими вони стикалися в процесі лікування.

Висновок. Медичні сестри прагнуть бути «ідеальними» і відповідати всім необхідним критеріям. Однак на практиці їм не цілком вдається цього досягти. Тому, ми вважаємо за необхідне, більше уваги приділяти психологічній підготовці медичних сестер, під час їх професійного навчання.

Summary. Nurses try to be “ideal” and comply with all the criteria. However, in practice they can not do that. Therefore, we consider it necessary to pay more attention to psychological training of nurses during their professional education.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛІАТИВНОЇ ТА ХОСПІСНОЇ ДОПОМОГИ PSYCHOLOGICAL SUPPORT OF PALLIATIVE AND HOSPISE CARE

Побежан О. В / O. Pobezhan

Науковий керівник: к. психол. наук, доцент
Н.М.Матейко

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Кафедра загальної та клінічної психології
(зав.каф.: д. психол.н.,

проф. В.П. Москалець)

м. Івано-Франківськ, Україна

Актуальність розвитку системи паліативної та хоспісної допомоги (далі ПХД) зумовлена стрімким зростанням кількості інкурабельних хворих як дорослих, так і дітей, і є напрямком діяльності, за яким у сучасному світі оцінюють цивілізованість держави та гуманність суспільства загалом. Досвід багатьох країн у наданні ПХД показує великі можливості адекватного реагування на потреби інкурабельних хворих та членів їхніх родин, забезпечуючи паліативним пацієнтам належну якість їхнього життя.

Паліативна допомога – це підхід, що дає змогу поліпшити якість життя пацієнтів та членів їхніх сімей, які зіткнулися з проблемою смертельного захворювання шляхом запобігання і полегшення страждання завдяки проведенню адекватних лікувальних втручань при больо-

вому синдрому та інших розладах життєдіяльності, а також наданню психологічної підтримки.

У процесі прогресування невиліковного захворювання психологічна допомога проводиться в руслі консультування з використанням елементів екзистенційної та духовної психотерапії, моральної підтримки, нормалізації внутрішнього стану особистості, подолання пов'язаних з невиліковним захворюванням стресу, тривожності, депресії. Невід'ємною частиною роботи психолога є психологічна корекція самопочуття родичів пацієнта, розробка програм полегшення гостроти емоційних переживань у зв'язку із захворюванням рідних, консультації з приводу адекватного прийняття втрати.

Важливим напрямком психологічної допомоги є проведення психофілактичної діяльності з медичним персоналом у формі лекторіїв, тренінгів, індивідуальних консультацій.

Робота з людьми похилого віку, хронічно та смертельно хворими, які потребують постійного інтенсивного догляду, часто призводить до стану фізичного та емоційного виснаження, тобто синдрому вигорання, який проявляється неадекватним реагуванням на пацієнтів і колег, відсутністю емоційної залученості, втратою здатності до співпереживання пацієнтам, появою дратівливості, депресії, перевтоми, що ведуть до редукції професійних обов'язків та негативного впливу роботи на особисте життя.

Висновки. Таким чином, ПХД слід розглядати не тільки як контроль симптомів та болю. Ефективне поєднання протиракової терапії та психологічної допомоги дасть змогу хворим перебороти страх, попередити втрату радості життя, а також підвищити якість життя і збільшити його тривалість.

Summary. Psychological assistance with palliative patients and their relatives is to use existential and spiritual psychotherapies, to prevent emotional burnout of medical staff.

ФЕОХРОМОЦИТОМА ТА ЇЇ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ІЗ ПСИХОЛОГІЧНИМ ЗМІСТОМ АДАПТАЦІЇ

PHEOCHROMOCYTOMA AND ITS RELATIONSHIP WITH PSYCHOLOGICAL MEANING ADAPTATION

Г.О. Поладко / G. Poladko

Науковий керівник: академік НАПН України, д.психол.н., проф. С. Д. Максименко

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Кафедра загальної і медичної психології та педагогіки

(зав. каф.: академік НАПН України, д.психол.н., проф. Максименко С.Д.)

м. Київ, Україна

Актуальність. Стан здоров'я людей – один з головних показників соціально-економічного розвитку суспіль-

ства. В існуючих соціально-економічних умовах стан здоров'я залишається однією з найгостріших медико-соціальних проблем. Серед причин, що призводять до його порушення, важливу роль набувають ендокринологічні порушення, зокрема ті, які потребують тривалого лікування, як у випадку феохромоцитом.

Феохромоцитома зустрічається в середньому у 1 з 10 тис. осіб. Труднощі її діагностики полягають у частому безсимптомному перебігу захворювання або у широкому спектрі клінічних симптомів цієї пухлини. Так, за даними медиків, правильний діагноз у пацієнтів з феохромоцитомою встановлюється лише у 37-40% випадків.

Загальні принципи вибору хворою людиною тих чи інших типів психічного реагування на захворювання, закономірності формування ставлення до хвороби у поєднанні з клінічними ознаками хвороби й специфічними особливостями психічного стану пацієнтів, які дізналися про хворобу, обумовлюють актуальність даної теми.

Мета: розкрити психопатологічні особливості пацієнтів із феохромоцитомою та їх взаємозв'язок із психологічним змістом адаптації.

Завдання: дослідження впливу психопатологічних проявів у пацієнтів із феохромоцитомою на психологічний зміст адаптації.

Методи: теоретичний аналіз сучасного стану досліджуваної проблеми, характерологічний тест Леонгарда-Шмішека, шкала рівня тривожності Спілберга-Ханіна, шкала для оцінювання депресії Зунге та Гамільтона (HDRS).

Висновки. В дослідженні увага акцентується на впливі психологічного компонента на лікувальний процес пацієнтів із феохромоцитомою. Вивчення особливостей психоемоційних факторів може допомогти розумінню психопатологічних проявів у хворих із феохромоцитомою, дослідити психологічний зміст адаптації даної категорії пацієнтів, в подальшому спрогнозувати їх соматичне та психологічне здоров'я.

Summary. In the research focuses on the impact of psychological component to the healing process of patients with pheochromocytoma. Study characteristics psychopathological manifestations in patients with pheochromocytoma, explore the psychological meaning adapt these patients in the future to predict their physical and psychological health.